

Stykke, eller om han vil have, at Communalbestyrelsen skal overtage hele Grunden. Noget ganske andet vilde det være, som den ærede Rigsdagsmand foreslog, at man skulde begrænse hans Wille saaledes, at det kun skulde være efter uwillige Mænds Skøn, at han kunde forlange Grunden overtagen af Communen; men der foreligger ikke noget Forslag i saa Henseende, og man kan altsaa ikke opholde sig derved; der maatte jo foreligge et Forslag, naar der skulde være Tale om at indsatte noget Saadant i Lovforslaget. Den samme ærede Rigsdagsmand meente ogsaa, at det ikke var rigtigt, naar man ikke vilde indrømme, at Trapper og Kældernedgange kunde exproprieres, og det har ogsaa den ærede Justitsminister lagt megen Vægt paa. Han anførte, som ogsaa allerede af den ærede Ordfører er blevet bemærket, det Modsigende, der efter hans Mening laa i, at efter § 2 kunde en Heel Byggegrund exproprieres, medens disse mindre Ting ikke skulde kunne exproprieres. Der er imidlertid den store Forskel derpaa, at efter § 2 exproprieres der kun, hvor der skal opføres en ny Bygning, ved Tømter og desl., og Udvalget foreslæer derfor at nægte Expropriation, hvor der er Tale om de Kældernedgange og Trapper, som nu findes og ikke ved Ombygning vilde falde bort. I dette Tilfælde er der ikke Tale om at expropriere dem, og Udvalget foreslæer derfor, at der, hvor de nu ere, og naar de ikke skulle ombygges, kan man ikke fordrø dem borttagne. Den ærede Rigsdagsmand kom med en meget streng Bemærkning, naar han sagde, at Bedkommende havde prøvet denne Plads fra Communen; jeg troede ikke, at der i Danmark kunde finde et saadant aabenbart Røveri Sted uden Paatale; jeg troede, at enhver Byfoged var sat til at vaaage over, at Røveri ikke fandt Sted i den Kjøbstad, hvori han var ansat, og at det var gjort ham til Pligt at paatale Saadant, naar det fandt Sted; jeg kan derfor ikke troe, at det er Røveri, naar det ikke er paatalt. Jeg troer, at hvad der i saa Henseende er skeet, er fremkommet paa lovlig Maade, efter de Bestemmelser, som dengang bestode; thi ellers maatte Bedkommende ikke have gjort deres Pligt. Disse Trapper eller Nedgange blive

ikke i mindste Maade mere farlige eller stadelige, efterat Loven er udkommen, end de have været det, førend Loven er kommen ud; Bedømme underkastes ikke en større Fare, end de have været udsatte for, førend Loven kommer ud, saa at jeg vil bede den ærede Ting vel at lægge Mærke til, at der i dette Punkt kun er Tale om bestaaende Nedgange og Trapper, og ikke om, hvad der skal skee, naar der skal opføres nye Bygninger.

Med Hensyn til disse Fjællegavle skal jeg gjøre opmærksom paa, at man vel maa lægge Mærke til, hvorledes Forholdet i de fleste af vore Kjøbstæder er, naar man skal forstaae dette Forslag rigtigt. Naar man tænker sig Forholdet, som det er i Kjøbenhavn, ere saa at sige alle Stæderne bestemte til at udleies, saa at Eierne igjennem Leier kunne faae en vis bestemt Indtægt, saa at man altsaa uden Betænkelse kan paalægge Eierne, hvad der maatte udfordres i det Offentliges Interesse; men i vore mindre Kjøbstæder stræber enhver Mand, hvad der ogsaa er ligefrem, efter, saasnart det er ham muligt, selv at blive Eier af et lille Sted, og det mange Gange et gammelt Sted, som da det kun staaer paa svage Fødder, kun kan holdes derved, at det udbedres aarligt. Naar man nu vilde paalægge en saadan Eier Foranstaltninger, som vilde gjøre ham en Ombygning nødvendig, saa vilde det være det Samme, som at stille ham ved Stedet og ryste ham i hans Existens. Naar der er Spørgsmaal om at nedrive saadanne gamle Stæder, og der kan jo ikke være Spørgsmaal om andre, naar der er Tale om Fjællegavle, saa er der flere af disse Stæder, som man ikke kan røre ved, uden at det Hele falder sammen. Det er Tilfældet med gamle Bygninger, at de kun kunne staae derved, at de klines i Keynerne med noget Kalk og sømmes sammen men nogle Søm, men vil man begynde paa at rive Gablene ned og opføre andre, saa kommer man til at rive det Hele ned. Det er, som sagt, her Tale om mange Smaaafolks Existens, og jeg troer derfor, at man vel skal vogte sig for at røre mere ved saadanne Stæder, end det er absolut fornødent.

Naar jeg endelig kommer til Spørgsmaalet, om Ordet „Amtets“ skal forandres til „Com-